

Sygn. akt: XI Ns 848/16

POSTANOWIENIE - częściowe

Dnia 26 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu XI Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Jolanta Sikorska
-----------------	----------------------

Protokolant:	st. sekr. sądowy Mirosława Prusaczyk
--------------	--------------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2016 r. w Toruniu na rozprawie

sprawy z wniosku K. G. (1)

z udziałem (...) S.A. w W.

o stwierdzenie nabycia spadku po R. G. (1)

postanawia:

zatwierdzić oświadczenie O. L. z 26 lipca 2016r. o uchyleniu się od skutków prawnych braku odrzucenia spadku po ojcu R. G. (2) zmarłym 5 sierpnia 2015r., w terminie.

Sygn. akt XI Ns 848/16

UZASADNIENIE

O. L. na rozprawie 26.07.2016 r. przed Sądem Rejonowym w Toruniu oświadczyła, że uchyła się od skutków prawnych braku złożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po ojcu R. G. (1), zmarłym 5.08.015 r.

Uczestniczka zeznała, że przez wiele lat nie utrzymywała z ojcem kontaktu, nawiązała go ponownie na kilka lat przed śmiercią ojca. O. L. podała, że nie rozmawiała z ojcem o jego sytuacji finansowej, nie wiedziała, że ma on zobowiązania, w szczególności wobec Banku (...). Według jej wiedzy ojciec nie dokonywał większych remontów, ani w nic nie inwestował. Uczestniczka zeznała, że nie otrzymała od ojca większej kwoty pieniędzy w ostatnim czasie.

O. L. oświadczyła 26.07.2016 r, że spadek po R. G. (1) odrzuca, Sąd stwierdził, że termin na oświadczenie spadkowe dla O. L. nie został jednak dochowany. W związku z tym, O. L. oświadczyła, że uchyła się od skutków prawnych braku odrzucenia spadku po ojcu w terminie z powodu błędu, wskazując, że nie wiedziała o długach ojca aż do momentu otrzymania kopii pisma Banku (...).

Sąd ustalił co następuje:

R. G. (1) zmarł 5.08.2015 r. w T., gdzie miał ostatnie zwykłe miejsce pobytu.

/dowód: akt agonu k.3/

Spadkodawca pozostawił żonę K. G. (1) oraz córkę O. L.. W toku postępowania ustalono, że K. G. (2) - druga córka Spadkodawcy (wymieniona we wniosku K. G. (1) o stwierdzenie nabycia spadku) zmarła 6.11.2011 r.

/dowód: akt zgonu k.23/

K. G. (2) zmarła bezpotomnie w dniu 6.11.2011 w Niemczech. Nie pozostawiła po sobie dzieci biologicznych ani przysposobionych.

/dowód: kopia aktu zgonu k. 23, oświadczenie k. 32/

O. L. przez długi czas nie utrzymywała kontaktu z ojcem, gdyż ten wyprowadził się od niej i jej matki gdy miała 7 lat. Po latach nawiązała ponowny kontakt z ojcem. Spotykali się w każde święta kilka lat przed śmiercią Spadkodawcy. Nigdy nie rozmawiali o sprawach finansowych. Córka nie wiedziała, że ojciec zaciągnął jakiekolwiek zobowiązania, w szczególności wobec Banku (...). Nie zauważyła by w coś zainwestował lub zrobił większy remont. Nie dostała od ojca większej kwoty pieniędzy. O. L. dowiedziała się o długach ojca dopiero w momencie otrzymania kopii pisma z Banku (...).

/dowód: oświadczenie k. 63/

Zadłużenie wynikające z umowy zawartej 28.04.2015 r. przez R. G. (1) na dzień 19.02.2016 r. wynosiło 3348,02 zł tytułem niespłaconego kapitału oraz 142,19 zł tytułem niespłaconych odsetek.

/dowód: pismo z Banku (...) k. 38/

Sąd zważył co następuje:

Stan faktyczny ustalono na podstawie okoliczności bezspornych z dokumentów urzędowych, których prawdziwość ani wiarygodność nie została zakwestionowana. Podstawę ustaleń stanowił także dowód z przesłuchania Uczestniczki.

Sąd dał wiarę zeznaniom Uczestniczki O. L., są one bowiem spójne i logiczne. O. L. podała, że przez wiele lat nie utrzymywała kontaktu z ojcem, dopiero kilka lat przed jego śmiercią zaczęła się znów z nim widywać. Zeznała, że odwiedzali się w każde święta, nigdy jednak nie rozmawiali o sprawach finansowych. Nie podejrzewała, że ojciec może mieć jakieś zobowiązania, albowiem nie zauważyła, by dokonywał większych inwestycji lub przeprowadzał większy remont. Uczestniczka nie wie na jaki cel ojciec mógł przeznaczyć pieniądze otrzymane z udzielonego mu przez Bank (...) kredytu. Jak podała, nie otrzymała od ojca większych pieniędzy w ciągu ostatnich lat.

O. L. zeznała, że nie wiedziała o zadłużeniu ojca do momentu otrzymania kopii pisma Banku (...). R. G. (1) zmarł 5.08.2015 r., zatem przed nowelizacją art. 1015 kc z października 2015 r., co oznacza że w przypadku niezłożenia przez O. L. oświadczenia o odrzuceniu spadku w ciągu sześciu miesięcy od dnia dowiedzenia się o tytule swego powołania przyjęła spadek po ojcu wprost – czyli bez ograniczenia odpowiedzialności za długi. W chwili powzięcia informacji przez O. L. o zobowiązaniach ojca było za późno na złożenie oświadczenia o odrzuceniu spadku, bowiem termin sześciomiesięczny już upłynął. W związku z tym złożyła wniosek o uchylenie się od niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku.

Podstawą uchylenia się od niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku jest art. 1019 § 2 w zw. z art. 1019 § 1 kc. Art. 1019 kc stanowi:

§ 1. Jeżeli oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku zostało złożone pod wpływem błędu lub groźby, stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli z następującymi zmianami:

- 1) uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia powinno nastąpić przed sądem;
- 2) spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca.

§ 2. Spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia w terminie, może w powyższy sposób uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu.

§ 3. Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku wymaga zatwierdzenia przez sąd.

W rozpatrywanej sprawie decydujące znaczenie ma to czy Uczestniczka, która nie złożyła oświadczenia w terminie, działała pod wpływem błędu. Na podstawie art. 84 kc, aby móc uchylić się od skutków prawnych oświadczenia woli, błąd musi być istotny i dotyczyć treści czynności prawnej. W przypadku oświadczenia spadkowego, błąd w swojej najbardziej typowej postaci dotyczyć będzie istotnych właściwości spadku. W doktrynie zgodnie przyjmuje się, że spadkobierca może uchylić się od skutków oświadczenia spadkowego w przypadku mylnego wyobrażenia o stanie aktywów lub pasywów spadku. Może nie wiedzieć o istnieniu pewnych długów lub określonych aktywów, może błędnie zarachowywać w poczet spadku długi lub aktywa nieistniejące. (Bogudar Kordasiewicz (red.) Prawo Spadkowe. System Prawa Prywatnego tom 10, Warszawa 2015, s. 558). Taka sytuacja miała miejsce w rozpatrywanej sprawie, bowiem Uczestniczka nie wiedziała o istnieniu długów zaciągniętych przez Spadkodawcę, do momentu otrzymania kopii pisma z banku niecały rok po śmierci ojca.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z 30 czerwca 2005 r., IV CK 799/04 wskazał, że „podstawę uchylenia się przez spadkobiercę od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku może stanowić błąd prawnie doniosły”, a takim błędem nie jest „nieznajomość przedmiotu spadku pozostająca w związku przyczynowym z niedołożeniem przez spadkobiercę należytej staranności w ustalaniu rzeczywistego stanu majątku spadkowego.” Jak wskazuje Sąd Najwyższy w przywołanym orzeczeniu, oceniając niedołożenie należytej staranności przez spadkobiercę należy uwzględniać „konkretne okoliczności sprawy”, konieczne jest zatem określenie jakie konkretne działania zmierzające do uzyskania wiedzy o rzeczywistym stanie majątku spadkowego powinien podjąć spadkobierca. Na takim stanowisku Sąd Najwyższy stanął również w postanowieniu z 18 marca 2010 r, V CSK 337/09, gdzie wskazano, że „istotny błąd w rozumieniu art. 1019 § 2 kc w związku z art. 84 kc nie może wynikać z niestaranności spadkobiercy w ocenie stanu majątku spadkowego.”

Sąd w rozpatrywanej sprawie uznał, że Uczestniczka dołożyła należytej staranności w ustalaniu rzeczywistego stanu majątku spadkowego. O. L. przez długi czas nie utrzymywała kontaktu z ojcem, odnowiła go dopiero kilka lat przed jego śmiercią. Jak wskazała Uczestniczka, spotykali się w każde święta. Należy się zastanowić jakie realne możliwości uzyskania informacji na temat zadłużenia ojca miała Uczestniczka. Skoro O. L. utrzymywała regularny kontakt z ojcem, to mogła przypuszczać, że ten powie jej o ewentualnych problemach finansowych lub planowanych inwestycjach, ten nigdy jednak o tym nie wspominał. Uczestniczka odwiedzała ojca, zatem wiedziałaby gdyby dokonywał remontu lub w inny sposób inwestował w mieszkanie, nic takiego jednak nie miało miejsca. Sama od ojca pieniędzy nie otrzymała, nie wie na jaki cel Spadkodawca mógł przeznaczyć otrzymany kredyt. Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Uczestniczka nie mogła podejrzewać, że Spadkodawca zaciągał jakieś zobowiązania, nie posiadała zatem wiedzy co do rzeczywistego stanu majątku spadkowego. W związku z powyższym Uczestniczka pod wpływem błędu nie złożyła oświadczenia o odrzuceniu spadku w terminie i może uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu na podstawie art. 1019 § 2 w zw. z art. 1019 § 1 kc.

Mając na względzie powołane okoliczności natury prawnej i faktycznej Sąd zatwierdził uchylenie się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku w terminie przez Uczestniczkę na podstawie art. 1019 § 3 kc.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 1 kpc ustalając, że każdy uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.